

This project is co-funded
by the Republic of Serbia

This project is funded
by the European Union

Project “Support for further improvement of Public Procurement system in Serbia”, IPA 2013

Izmene ugovora o javnoj nabavci tokom njihovog trajanja

Teja Kolar

Beograd, 30. oktobar 2018.

Republic of Serbia
Public procurement office

Implemented
by

giz

International
Services

KPMG

EU Support for Further Improvement of
Public Procurement System
in Serbia

Sadržaj

- **Dozvoljene izmene ugovora o javnoj nabavci tokom trajanja**
- **Bitne izmene ugovora o javnoj nabavci**
- **Postupanje naručioca kada tokom izvršenja ugovora nastupe bitne izmene**
- **Sudska praksa Evropskog Suda Pravde**
- **Zaštita prava u slučaju nezakonite izmene ugovora o javnoj nabavci**

Nacrt Zakona o javnim nabavkama – ZJN

- **čl. 152. – Zaključenje ugovora o javnoj nabavci i okvirnog sporazuma**
- **čl. 154. – Opšta pravila za izvršenje ugovora o javnoj nabavci**
- **čl. 155. do 162. – Izmene ugovora o javnoj nabavci tokom trajanja**

Zaključenje i izvršenje ugovora o javnoj nabavci

- **čl. 152. i 154. ZJN**
- ugovor o javnoj nabavci i okvirni sporazum (OS) zaključuje se u pisanoj formi sa ponuđačem kojem je ugovor, odnosno OS dodeljen
 - mora da bude zaključen u skladu s uslovima određenima u dokumentaciji o nabavci (DoN) i izabranom ponudom
- ugovor o javnoj nabavci izvršava se u skladu sa uslovima određenim u DoN i izabranom ponudom
 - naručilac obavezan da vrši kontrolu izvršenja
- naručilac ne može da vrši bitne izmene ugovora o javnoj nabavci
- Ministarstvo finansija vrši nadzor nad izvršenjem ugovora

Kada dolazi do izmena ugovora?

- naručioci i izabrani ponuđači često žele/moraju tokom izvršenja da menjaju određene odredbe ugovora o javnoj nabavci koji su zaključeni na osnovu sprovedenih postupaka javne nabavke
- niz faktora može da utiče na potrebu za izmenom ugovora...

Kada dolazi do izmena ugovora?...

- prilikom određivanja predmeta nabavke, posebno kod složenijih nabavki, naručiocu često ne mogu u potpunosti da identifikuju i opišu svoje zahteve
 - tačan obim zahteva i načina ispunjenja postaje jasan tek nakon što je ponuđač izabran u postupku javne nabavke i započeo da izvršava ugovor
 - ako se naknadno, nakon što je ugovor zaključen, ispostavi da ponuda ne odgovara u potpunosti zahtevima naručioca dolazi do potrebe za izmenom predmeta takvog ugovora

Kada dolazi do izmena ugovora?...

- tehničke specifikacije koje je naručilac odredio su neadekvatne
- tokom izvršenja ugovora nastanu okolnosti koje nisu bile predviđene u DoN i ugovoru
 - najčešće kod ugovora o javnoj nabavci radova
- zahtevi naručioca menjaju se tokom vremena, što ima za posledicu da dobra ili usluge koji se isporučuju i pružaju na osnovu zaključenog ugovora više ne odgovaraju njegovim potrebama

Izmene ugovora: praksa Evropskog suda Pravde

- **Pozadina** odredbi o izmenama ugovora za vreme njihovog izvršenja u Direktivi 2014/24 i nacrtu ZJN-a bazira se na sudskoj praksi Evropskog suda Pravde
- ključni slučaj:
 - *presetext Nachrichtenagentur v Austria (C-454/06)*

Praksa Evropskog suda Pravde: pressetext

- **činjenice slučaja**
 - *APA* - austrijsko trgovačko društvo koje pruža usluge novinske agencije
- **osnovni ugovor 1994. g:**
 - naručilac Republika Austrija zaključila ugovor s *APA*-om
 - pristup *APA*-inoj bazi vesti, arhivi i tekstualnim uslugama
 - trajanje ugovora neodređeno s time da su se obe strane odrekle prava na raskid ugovora za period od 10 g.
 - odredbe vezane za datum prvog povećanja cene, maksimalni iznos povećanja cene te indeksiranje cena temeljem određenog potrošačkog indeksa

Praksa Evropskog suda Pravde: pressetext...

- Austrija postaje članica EU 1995. g.
- **I. izmena ugovora (2000. g.) - prenos ugovora na novo društvo:**
- *APA* osniva kćerku firmu *APA-OTS*:
 - integrirana finansijski i organizaciono unutar *APA-e*
 - vodi poslove prema instrukcijama *APA-e*
 - godišnji profit *APA-i*
- *APA* prenela na *APA-OTS* izvršenje osnovnog ugovora

Praksa Evropskog suda Pravde: pressetext...

- *APA* i *APA-OTS* obavestile naručioca o toj promeni te potvrdili da:
 - nakon prenosa ugovora *APA* i *APA-OTS* postaju solidarno odgovorni naručiocu za izvršenje
 - nema promena u opsegu i kvalitetu pružanja usluga iz osnovnog ugovora
- naručilac:
 - odobrio ovu promenu
 - naknadu za pružene usluge ubuduće plaćao *APA-OTS-u*

Praksa Evropskog suda Pravde: pressetext...

- **II. izmena ugovora (2001. g.) – izmene vezane za cenu**
 - cena se konvertuje u evre s danom 1. 1. 2002. g. kada Austrija ulazi u Evro zonu
 - konvertovani iznos zaokružen na niže
 - promenjen potrošački indeks korišćen za indeksiranje cena
 - cene za neke usluge, umesto indeksiranja, postaju fiksne za period od dve godine
 - takve fiksne cene dovele su do smanjenja ukupne naknade

Praksa Evropskog suda Pravde: pressetext...

- **III. izmena ugovora (2005. g.) – izmene ostalih uslova ugovora**
 - strane se odrekle prava na raskid ugovora za dalji period od 3 g. – do decembra 2008.
 - rabat od 15% koji je već bio ugovoren za određene usluge povećan na 25%

Praksa Evropskog suda Pravde: pressetext...

- 2004. g. austrijska novinska agencija *presstext Nachrichtenagentur* (PN) ponudila svoje usluge naručiocu
 - nije došlo do zaključenja ugovora
- *PN* smatrao da su tri izmene ugovora *de facto* novi ugovori te da su takve izmene nezakonite
- 2006. g. *PN* podnosi žalbu austrijskom federalnom žalbenom telu
- žalbeno telo uputilo Evropskom sudu zahtev za prethodnu odluku

Praksa Evropskog suda Pravde: pressetext...

- Sud je razmatrao sve tri izmene osnovnog ugovora
- u svakom od tri slučaja razmatrao je da li se učinjene izmene smatraju novim ugovorima u kontekstu tadašnje direktive
 - tadašnja direktiva nije regulisala pitanje izmena ugovora
 - Sud je na ova pitanja primenio načela javne nabavke

Praksa Evropskog suda Pravde: presetext...

- **presuda**
- **osnovno pravilo → bitna izmena**
- Izmene ugovora tokom njegovog trajanja predstavljaju novi ugovor ako su izmene:

“bitno različite u odnosu na osnovni ugovor ... tako da predstavljaju nameru strana da ponovno pregovaraju o bitnim uslovima ugovora”.

Praksa Evropskog suda Pravde: presetext...

- **Sud je utvrdio test bitne izmene**
- **tri okolnosti kada izmena ugovora treba da se smatra bitnom:**
 1. uvodi uslove koji bi, da su bili deo osnovnog postupka, imali uticaj na taj postupak, ili
 2. značajno povećava obim ugovora, ili
 3. menja privrednu ravnotežu u korist ugovarača na način koji nije bio predviđen u osnovnom ugovoru

Praksa Evropskog suda Pravde: presetext...

- nakon što je utvrdio test značajne izmene Sud ga je primenio na svaku od tri izmene ugovora:
 1. izmena ugovorne strane i prenos ugovora?
 2. izmena cene i indeksa?
 3. izmene ostalih ugovornih uslova vezanih za odricanje prava na raskid i rabat?

Presuda?

Odredbe o izmenama ugovora tokom trajanja ugovora

- odrednice ove presude, proširene, kodifikovane su:
 - u novim Direktivama iz 2014. te
 - Zakon o javnim nabavkama (nacrt)

Izmene ugovora tokom trajanja ugovora

- čl. 154. i 155. ZJN (nacrt)
 1. 'dozvoljene' izmene ugovora bez sprovođenja novog postupka javne nabavke *samo u skladu s odredbama čl. 156. do 161. ZJN*
 - 6 slučajeva
 2. bitne izmene ugovora - novi postupak javne nabavke
 - 4 slučaja
- shodna primena pravila na izmene okvirnih sporazuma
- **Obaveštenje o izmeni ugovora** (Prilog 4, deo Ž) – za svaku izmenu u roku 10 dana od dana izmene

1. 'dozvoljena' izmena ugovora (čl. 156.)

- ako su izmene, bez obzira na vrednost izmene, bile predviđene u DoN i ugovoru na **jasan, precizan i nedvosmislen način**
 - izmene mogu da uključe i odredbe o promeni cene ili opcija
- u ugovoru o javnoj nabavci navode se:
 - obim i priroda eventualnih izmena, kao i
 - uslovi pod kojima mogu da se primene
- ugovornim odredbama **ne mogu da se predvide izmene koje bi promenile prirodu ugovora**
- promenom cene se ne smatra usklađivanje cene sa unapred jasno definisanim parametrima u ugovoru o javnoj nabavci

1. 'dozvoljena' izmena ugovora (čl. 156.)...

- odredbe o izmenama ugovora moraju biti predviđene na **jasan, precizan i nedvosmislen način**
 - tako da se svaka izmena ugovora prema takvim odredbama smatra izvršenjem ugovora u skladu sa DoN i ugovorom
- ali izmene nisu dozvoljene:
 - ako su samo pomenute u DoN
 - ako su napisane uopšteno
 - npr. „dopuštene su sve izmene ugovora na zahtev naručioca”

1. 'dozvoljena' izmena ugovora (čl. 156.)...

- u ugovoru o javnoj nabavci navode se **obim i priroda eventualnih izmena te uslovi** pod kojima mogu da se primene
 - npr., u DoN-u osnovnom ugovoru o nabavci 100 laptopova jasno je predviđena mogućnost kupovine dodatnih 30 laptopova
 - ako se iskoristi ova opcija to će biti dopuštena izmena ugovora u skladu s ugovorom, a ne novi ugovor
 - ova mogućnost mora izričito biti navedena u DoN-u i ugovoru te vrednost dodatnih laptopova uključena u procenjenu vrednost nabavke čak i ako se neće koristiti
 - V. član 30(1) ZJN: PVN iskazuje se u dinarima, bez poreza na dodatu vrednost, a obuhvata procenu ukupnih plaćanja koje će izvršiti naručilac, **uključujući sve opcije ugovora i moguće produženje ugovora, ukoliko je predviđeno u konkursnoj dokumentaciji**

1. 'dozvoljena' izmena ugovora (čl. 156.)...

- ugovornim odredbama **ne mogu da se predvide izmene koje bi promenile prirodu ugovora**
 - npr. izmena predviđa isporuku drugačijih proizvoda ili pružanje druge vrste usluga od onih iz osnovnog ugovora
 - u tom slučaju, izmena **neće biti dozvoljena**
 - čak i ako su obim i priroda izmena te uslovi pod kojima izmene mogu da se primene bili predviđeni na jasan, precizan i nedvosmislen način

2. 'dozvoljena' izmena ugovora (čl. 157.)

- **nabavka dodatnih radova, usluga ili dobara** koji su postali **neophodni**, a **nisu** bili **uključeni** u prvobitni ugovor, kada promena PS s kojim je zaključen ugovor:
 1. nije moguća zbog **ekonomskih** ili **tehničkih razloga**, i
 - *kao što su zahtevi kompatibilnosti sa postojećom opremom, uslugama ili radovima nabavljenim u okviru prvobitne nabavke*
 2. može da prouzrokuje **značajne poteškoće** ili **znatno povećavanje troškova** za naručioca

...

2. 'dozvoljena' izmena ugovora (čl. 157.)...

...

- povećanje vrednosti ugovora **ne može da bude veće od 50% vrednosti prvobitnog ugovora**
 - ako se **ugovor menja više puta**, 50% vrednosti **odnosi se na ukupnu vrednost svih izmena**
 - **referentna vrednost** u slučaju **indeksirane cene** je usklađena vrednost prvobitnog ugovora u trenutku izmene
- ugovoreni viškovi radova ne predstavljaju izmenu ugovora o javnoj nabavci

2. 'dozvoljena' izmena ugovora (čl. 157.)...

- primenjuje se kada su okolnosti koje zahtevaju izmenu bile predvidljive, ali ih naručilac nije predvideo iz bilo kojeg razloga
- svi uslovi moraju da budu kumulativno ispunjeni
- **“značajne poteškoće”** i **“znatno povećavanje troškova”** moraju se strogo tumačiti

2. 'dozvoljena' izmena ugovora (čl. 157.)...

- npr. dodatni radovi potrebni su za završetak radova na zgradi a prvobitni ugovarač je još prisutan na gradilištu
- u ovom je slučaju verovatno da prepuštanje gradilišta novom ugovaraču:
 - nije moguće zbog ekonomskih ili tehničkih razloga, npr. osiguranje gradilišta i povezani rizici, i
 - da bi prouzrokovalo znatno povećavanje troškova za naručioca

3. 'dozvoljena' izmena ugovora (čl. 158.)

- **kumulativno:**
 1. **potreba za izmenom** nastala je zbog **okolnosti koje savestan naručilac nije mogao da predvidi**
 2. izmenom se **ne menja priroda** ugovora i
 3. povećanje vrednosti ugovora **ne može da bude veće od 50% vrednosti prvobitnog ugovora**
- iste odredbe kao kod izmene 2. važe za:
 - ugovor koji se menja više puta
 - indeksiranu cenu

3. 'dozvoljena' izmena ugovora (čl. 158.)...

- **podsetnik:** slična odredba postoji u važećem ZJN-u ali kao uslov za primenu pregovaračkog postupka bez objavljivanja poziva (čl. 36. st. 1. tč. 5.)
 - **dodatne usluge ili radovi koji nisu bili uključeni u prvobitni projekat ili u prvobitni ugovor, a koji su zbog nepredvidljivih okolnosti postali neophodni za izvršenje ugovora, pod uslovom da se ugovor zaključi sa prvobitnim dobavljačem, da ukupna vrednost svih dodatnih usluga ili radova (nepredviđeni radovi) nije veća od 15% od ukupne vrednosti prvobitno zaključenog ugovora, da od zaključenja prvobitnog ugovora nije proteklo više od tri godine i da:**
 - (1) se takve dodatne usluge ili radovi **ne mogu razdvojiti, u tehničkom ili ekonomskom pogledu, od prvobitnog ugovora o javnoj nabavci, a da se pri tome ne prouzrokuju nesrazmerno velike tehničke teškoće ili nesrazmerno veliki troškovi za naručioca ili**
 - (2) su **takve usluge ili radovi, koje bi naručilac mogao nabaviti odvojeno od izvršenja prvobitnog ugovora, neophodni za izvršenje prvobitnog ugovora;**

3. 'dozvoljena' izmena ugovora (čl. 158.)...

- primena ove izmene mora biti opravdana na osnovu činjenice da je:
 - ✓ **potreba** za izmenom nastala zbog **okolnosti koje savestan naručilac nije mogao da predvidi**
- Uvodna odredba 109 Direktive:
 - „Pojam nepredvidivih okolnosti podrazumeva okolnosti koje nisu mogle biti predviđene uprkos temeljnoj pripremi prvobitne nabavke od strane naručioca, uzimajući u obzir sva dostupna sredstva, prirodu i karakteristike određenog projekta, dobru praksu u određenoj oblasti te potrebu da se osigura prikladni odnos između sredstava potrošenih na pripremu nabavke i njenu predviđenu vrednost.”

3. 'dozvoljena' izmena ugovora (čl. 158.)...

- izmenom se **ne menja priroda ugovora**
- Uvodna odredba 109 Direktive:
 - „Međutim, to se ne može primenjivati u slučajevima u kojima izmena ima za posledicu promenu prirode celokupne nabavke, na primer, **zamenom radova, dobara ili usluga koje je potrebno nabaviti nečim različitim ili temeljnom promenom vrste nabavke**, jer se u takvim slučajevima može pretpostaviti hipotetički uticaj na rezultate.” [*prvobitne nabavke*]

4. 'dozvoljena' izmena ugovora (čl. 159.)

- promena PS-a s kojim je naručilac zaključio prvobitni ugovor u slučaju:
 1. opšteg ili delimičnog **pravnog sledbeništva** tog PS-a od strane drugog PS-a koji ispunjava prvobitno određene kriterijume za kvalitativni izbor PS
 - pod uslovom da to nema za posledicu bitne izmene ugovora i nema za cilj izbegavanje primene ZJN-a
- **pravno sledbeništvo** - nakon korporativnog restrukturiranja, uključujući i preuzimanje, spajanje, sticanje i insolventnost

4. 'dozvoljena' izmena ugovora (čl. 159.)...

- strukturne promene ugovarača ne bi trebale automatski značiti raskid ugovora s tim ugovaračem i sprovođenje novog postupka javne nabavke
- u ovom slučaju zamena ugovarača je dopuštena
- pravni status ugovarača se promenio, ali on ostaje isti
- novi ugovarač mora da ispunjava iste kriterijume za izbor

5. 'dozvoljena' izmena ugovora (čl. 160.)

- **povećanje obima nabavki ako su kumulativno ispunjeni uslovi:**
 1. vrednost izmene manja od 10% prvobitne vrednosti ugovora - **dobra** ili **usluga**, odnosno 15% prvobitne vrednosti ugovora - **radovi** i
 2. vrednost izmene manja od 15.000.000,00 dinara - **dobra** ili **usluga**, odnosno manja od 50.000.000,00 dinara - **radovi**
 3. Izmenom se ne menja celokupna priroda ugovora odnosno predmeta javne nabavke
- iste odredbe kao kod izmene 2. vrede za:
 - ugovor koji se menja više puta

6. 'dozvoljena' izmena ugovora (čl. 161.)

- **promena podizvođača tokom izvršenja ugovora na zahtev privrednog subjekta:**
 1. za onaj deo ugovora koji je prethodno poverio podizvođaču
 2. uvođenje jednog ili više novih podizvođača, čiji ukupni udeo ne sme da bude veći od 30% vrednosti ugovora bez PDV-a, *nezavisno da li je prethodno deo ugovora poverio podizvođaču ili nije*
 3. preuzimanje izvršenja dela ugovora koji je prethodno poverio podizvođaču
- PS uz zahtev dostavlja naručiocu dokaze da za novog podizvođača ne postoje obavezni osnovi za isključenje

6. 'dozvoljena' izmena ugovora (čl. 161.)...

- Naručilac ne može da odobri zahtev:
 - iz tač. 1. i 2. ako je PS radi dokazivanja ispunjenja kriterijuma za kvalitativni izbor koristio kapacitete podizvođača kojeg sada menja, a novi podizvođač ne ispunjava iste uslove ili postoje osnovi za njegovo isključenje
 - iz tač. 3. ako je PS radi dokazivanja ispunjenja kriterijuma za kvalitativni izbor koristio kapacitete podizvođača za izvršenje tog dela ugovora, a on samostalno ne poseduje te kapacitete

Bitne izmene ugovora

- **opšta odredba:**
 - izmena ugovora **smatra se bitnom** u slučaju kada za posledicu ima **izmenu karaktera ugovora u materijalnom smislu u odnosu na ugovor koji je prvobitno zaključen**, odnosno ako bi se **značajno izmenila priroda** prvobitno zaključenog ugovora
- naručilac ne može da vrši bitne izmene ugovora o javnoj nabavci!
- ugovor mora da se raskine te sprovede novi postupak javne nabave

Bitne izmene ugovora

- Uvodna odredba 107 Direktive pojašnjava ovu odredbu:
 - “Pokretanje novog postupka nabavke potrebno je u slučaju bitnih izmena prvobitnog ugovora, pogotovo u slučaju izmena obima i sadržaja uzajamnih prava i obaveza strana, uključujući raspodelu prava intelektualne svojine. Takve izmene ukazuju na nameru strana da ponovno pregovaraju o ključnim uslovima tog ugovora. To posebno može biti slučaj ako bi izmenjeni uslovi uticali na rezultate postupka da su bili dio prvobitnog postupka.”

Bitne izmene ugovora: Praksa Evropskog suda Pravde

- **C-549/14 Finn Frogne**

Činjenice:

- 2008. g. Danska je dodelila ugovor, nakon konkurentnog dijaloga, za nabavku i održavanje sistema globalne komunikacije za sve hitne službe u Danskoj
- najbolja ponuda bila je od ponuđača “Terma”
- ukupna vrednost ugovora - 71 milion evra

Bitne izmene ugovora

Činjenice:

- ukupna vrednost od 71 miliona evra izračunata je na sledeći način:
 - cca 40 miliona odnosilo se na osnovne zahteve obuhvaćene tehničkim specifikacijama
 - cca 30 miliona bilo je za dodatne zahteve koje Danska nije garantovala da će kupiti
- ugovor je došao u probleme i nastao je spor između Danske i Terme
- Danska i Terma dogovorile su nagodbu radi okončanja spora

Bitne izmene ugovora

Činjenice:

- uslovi nagodbe obuhvatali su:
- smanjenje obima ugovora koji će Terma da izvrši
 - izmenjeni obim obuhvata samo sistem radio veze za policiju
 - vrednost ovog izmenjenog ugovora bila je približno 4,69 miliona evra
- Danska je pristala da kupi dva centralna servera od Terme po ceni od oko 6,7 miliona evra
- obe strane odrekle su se prava iz prvobitnog ugovora dodeljenog 2008. g.

Bitne izmene ugovora

Činjenice:

- pre završetka nagodbe, Danska je objavila *obaveštenje za dobrovoljnu prethodnu transparentnost*
- privredni subjekt *Finn Frogne* je osporio predloženo rešenje na osnovu toga što je smatrao da je to bila bitna izmena ugovora zbog koje je trebalo provesti novi postupak javne nabavke

Bitne izmene ugovora

Zahtev za prethodnu odluku

- Vrhovni sud Danske zatražio je prethodnu odluku od Evropskog suda pravde po pitanju da li je dopušteno unositi bitne izmene u ugovor kao rezultat nagodbe postignute radi okončanja spora oko ugovora
- **Presuda Suda?**

Bitne izmene ugovora – 4 posebna slučaja

- pored opšte odredbe **bitna izmena ugovora uvek postoji u 4 posebna slučaja**

1. bitna izmena

- izmenom se uvode uslovi koji bi, **da su bili deo prvobitnog postupka javne nabavke**, omogućavali:
 - a) uključivanje drugih kandidata u odnosu na one koji su prvobitno izabrani ili
 - b) prihvatanje druge ponude u odnosu na prvobitno prihvaćenu ili
 - c) veću konkurenciju u postupku javne nabavke koji je prethodio zaključenju ugovora

Bitne izmene ugovora – 4 posebna slučaja

- ova odredba sprečava ugovorne strane da menjaju elemente osnovnog ugovora koji bi, da su bili deo prvobitnog postupka javne nabavke, uticali na njegov ishod
 - npr., ne može se hipotetički isključiti da bi naknadna izmena početka izvršenja ugovora ili izmena trajanja ugovora privukla dodatne privredne subjekte u prvobitni postupak javne nabavke

Bitne izmene ugovora – 4 posebna slučaja

- potencijalna izmena ugovora mora se posmatrati na način da se utvrdi da li bi ona imala efekat na konkurenciju u kontekstu prvobitnog postupka
 - npr. učešće kandidata koji se ne bi kvalifikovali u prvobitnom postupku
 - npr. prihvatanje drugačije ponude
 - npr. učešće ponuđača koji nisu imali interesa u prvobitnom postupku
- ako bi izmena i hipotetički imala neki od ovih efekata na prvobitni postupak, onda se ona smatra bitnom te je potrebno sprovesti novi postupak javne nabavke

Bitne izmene ugovora – 4 posebna slučaja

2. bitna izmena ugovora

- izmenom se menja **privredna ravnoteža** ugovora **u korist privrednog subjekta** sa kojim je zaključen ugovor na način koji **nije predviđen** prvobitnim ugovorom
- ✓ ako je u korist naručioca izmena nije bitna!

Bitne izmene ugovora – 4 posebna slučaja

- ovo pravilo ne zabranjuje sva povećanja cene
 - npr. povećanje cene je dopušteno ako je učinjeno u skladu s jasnim, preciznim i nedvosmislenim unapred definisanim parametrima o promeni cene
- ali, cena nije jedini faktor koji se treba razmatrati u kontekstu privredne ravnoteže
 - npr. ako izmena ugovora smanjuje ugovornu kaznu, posledice te izmene treba uzeti u obzir kada se razmatra ravnoteža

Bitne izmene ugovora – 4 posebna slučaja

3. bitna izmena ugovora

- izmenom se **značajno povećava obim** ugovora
 - kod ovog elementa izmena se posmatra u odnosu na predmet ugovora odnosno na dobra, radove ili usluge koji su obuhvaćene prvobitnim ugovorom

Bitne izmene ugovora – 4 posebna slučaja

- izmena može da bude **količinska**
 - *naručilac nabavlja više proizvoda ili usluga koje su predmet ugovora, na primer obim usluga čišćenja povećava se na nove kancelarije naručioca*
- izmena može da bude **kvalitativna**
 - *naručilac proširuje obim ugovora kako bi obuhvatio proizvode ili usluge koje nisu prethodno bile predmet ugovora, na primer proširenje ugovora za izradu softvera i na njegovo održavanje*
- bitnom izmenom ugovora smatra se **značajno povećanje** njegovog obima
 - izmene ugovora koje bi rezultirale većim izmenama vrednosti ugovora nisu dopuštene

Bitne izmene ugovora – 4 posebna slučaja

4. bitna izmena ugovora

- promena privrednog subjekta sa kojim je zaključen ugovor o javnoj nabavci
 - osim u slučaju 4. dopuštene izmene (čl. 159.)
- ovaj uslov potvrđuje pravilo da zamena ugovorne strane tokom izvršenja ugovora nije dopuštena izmena
- u skladu s načelima jednakosti i transparentnosti ugovorna strana ne može da se zameni novim privrednim subjektom osim u jednoj dopuštenoj situaciji

Zaštita prava u slučaju nezakonite izmene ugovora

- ako naručilac tokom izvršenja ugovora bitno izmeni ugovor, a ne sprovede novi postupak javne nabavke smatraće se da je **nezakonito zaključio novi ugovor**
- **čl. 215. st. 4. ZJN**
- zahtev za zaštitu prava kojim se osporava zakonitost ugovora koji je zaključen bez prethodno sprovedenog postupka javne nabavke smatraće se blagovremenim ako je podnet:
 - u roku od 60 dana od dana saznanja za takav ugovor,
 - a najkasnije u roku od 6 meseci od dana zaključenja ugovora

Zaštita prava u slučaju nezakonite izmene ugovora

- **čl. 232. ZJN**
- ako RK utvrdi da je ugovor nezakonito izmenjen smatrat će se da je **zaključen bez prethodno sprovedenog postupka javne nabavke u suprotnosti s odredbama Zakona, a koji je naručilac bio dužan da sprovede prema odredbama ZJN**
- RK odlučuje o poništenju ugovora
- poništenje ugovora - od dana donošenja rešenja ugovor prestaje da važi a naručiocu se izriče novčana kazna u iznosu do 30 % vrednosti zaključenog ugovora a ne manje od iznosa koji je propisan članom 230. ZJN
 - RK uzima u obzir sve relevantne činjenice, težinu učinjenih povreda zakona, radnje naručioca, kao i preostalo vreme važenja ugovora

Zaštita prava u slučaju nezakonite izmene ugovora

- RK neće poništiti ugovor ako *uzimajući u obzir sve relevantne činjenice, težinu učinjenih povreda zakona, radnje naručioca, kao i preostalo vreme važenja ugovora*, utvrdi da bi poništenje ugovora imalo nesrazmerne posledice po rad ili poslovanje naručioca ili interese Republike Srbije
 - ali će naručiocu izreći novčanu kaznu u iznosu do 30 % vrednosti zaključenog ugovora a ne manje od iznosa koji je propisan članom 230. ZJN
- RK će izreći odgovornom licu naručioca novčanu kaznu u iznosu koji je propisan članom 230. ZJN

Prekršajne odredbe

- ako naručilac tokom izvršenja ugovora bitno izmeni ugovor, a ne sprovede novi postupak javne nabavke smatraće se da je nabavio dobra, radove ili usluge bez sprovođenja postupka javne nabavke propisanog ZJN-om
- **čl. 235. ZJN - prekršaj**
 1. ako naručilac dodeli ugovor o javnoj nabavci bez prethodno sprovedenog postupka javne nabavke, osim kada je to dozvoljeno Zakonom
 2. vrši izmene zaključenog ugovora o javnoj nabavci suprotno odredbama Zakona
- **novčana kazna**
 - od 100.000 do 1.000.000 dinara - naručilac
 - od 30.000 do 80.000 dinara – odgovorno lice naručioca
 - od 30.000 do 80.000 dinara – predstavnik naručioca

Hvala na pažnji!

Dodatna pitanja?

teja.kolar@giz.de

<http://eupodraska.ujn.gov.rs/>

Republic of Serbia
Public procurement office

Implemented
by

giz

International
Services

KPMG

EU Support for Further Improvement of
Public Procurement System
in Serbia